

# **Ekitabo kya Yoweeri n'Ekkansa y'Abadiventisti ab'Olunaku Olw'omusanvu ey'e Lawodikiya - Ennamba amakumi abiri mu mwenda**

Jeff Pippenger  
2026-01-14

## **Ennamba amakumi abiri mu mwenda**

Obunnabbi bwa Masiya obw'okutaano obuli mu kitabo kya Matayo kye kabonero akalaga ekkubo ak'okuweddemu essuubi n'okufa. Nga 18 Julaayi 2020, obunnabbi obw'obulimba obw'okuzikirira kwa Nashville bwatta Eriya ne Musa.

## **Akabonero k'ekkubo ak'okutaano aka Mesiya kye Okusubwaamu essuubi okw'nga 18 July 2020**

Awo ne kutuukirizibwa ekigambo ekyayogerwa nnabbi Yereimiya nti, E Rama waawulirwayo eddoozi, okukaba n'okukungubaga kungi, Laakeeri ng'akaabira abaana be, era teyakkirizibwa okusanyusibwa, kubanga tebaliko. Matayo 2:17, 18.

## **Okuteebereza**

Bw'ati bw'ayogera Mukama; Eddoozi liwuliddwa e Laama, okukaaba n'okubogoleza kungi; Laakeeri ng'akaabira abaana be, ne yeegaana okuwoleddwa olw'abaana be, kubanga tebali. Yereimiya 31:15.

Musa ne Eriya battibwa mu nguudo za Sodomu ne Misiri. Ekigambo ekyasembayo mu Endagaano Enkadde kiraga nti Eriya ajja kujja nga olunaku olukulu era olw'entiisa lwa Mukama tekunnaba kutuuka. Olunaku olwo olw'entiisa lutandika Mikaeri bw'ayimirira mu Danyeri ekkumi n'ebiri, era n'ategeza mu Okubikkulirwa amakumi abiri mu bbiri nti, 'oyo omutuukirivu n'oyo atali butuukirivu' balisigala mu mbeera eyo emirembe gyonna.

Era mu biro ebyo Mikaeri aliyimirira, omulangira omukulu ayimirira ku lwa abaana b'abantu bo; era walibaawo ekiseera eky'obuzibu, nga tekinabangawo okuva lwe waabangawo eggwanga okutuusa ku kiseera ekyo; era mu kiseera ekyo abantu bo balokolebwa, buli omu anasangibwa nga awandiikiddwa mu kitabo. Danyeri 12:1.

Ali atali mutuukirivu, abeere atali mutuukirivu nate; n'ali omukyafu, abeere omukyafu nate; n'ali omutuukirivu, abeere omutuukirivu nate; n'ali omutukuvu, abeere omutukuvu nate. Okubikkulirwa 22:11.

Eriya alina okulabika nga tekinnaggaddwa ekiseera ky'okugezesebwa, era attibwa era azuukizibwa mu Okubikkulirwa essuula ey'ekkumi n'emu, nga tekinnaggaddwa ekiseera ky'okugezesebwa. Azuukizibwa era ayanjula obubaka bwe okutuusa ekiseera ky'okugezesebwa lwe kiggaddwa; awo ne wabaawo okuzuukira okulala, kw'abatuukirivu n'ababi.

Era abangi ku abo ab'ebaka mu vvu ery'ensi balikuwayo, abamu mu bulamu obutaggwaawo, n'abamu mu nsonyi n'obunyoomi obutaggwaawo. Danyeri 12:2.

Okuzuukira okwo okw'enjawulo kuddirirwa Okujja kwa Kristo okw'Okubiri, we abafu ab'obutuukirivu bazuukizibwa, era ne wabaawo emyaka lukumi nga abatukuvu balamula abazikirira. Ku nkomerero y'emyaka lukumi wabaawo okuzuukira okulala n'okujja kwa Kristo okw'okusatu. Olunyiriri lw'okuzuukira olw'obunnabbi luyingiramu okuzuukira kw'ensolo ey'obupapa, naye buli kuzuukira kubeera omutwe omw'enjawulo mu Kigambo kya Katonda eky'obunnabbi. Ku July 18, 2020, ekibiina kya Layodikiya eky'a 144,000 kyeeyatta nga kijjemera ekiragiyo kya Kristo ekiziyiza okubala biseera okusinga 1844.

Awo eddoozi lyawulirwa mu Laama, nga Laama kitegeeza amalala n'okwewaggula. Laakeeri, kitegeeza omutambuze omulungi, ali mu kunakuwala kubanga Musa ne Eriya tebaliwo, era okusingira ddala, tebasobola kubeezebwa. Tebalina ababeza, ate Omwoyo Omutukuvu ye Omubeezi, eyandisindikiddwa nga eddoozi ery'omu ddungu lyatandika mu Jjulai wa 2023.

Ebintu bino bibaawo nga tennaggalibwa ekiseera ky'ekkisa, era okusenziira ku Kitabo ky'Okubikkulirwa, nga tennaggalibwa ekiseera ky'ekkisa Okubikkulirwa kwa Yesu Kristo kuba kugguddwawo. Okuggulwawo okwo kwe kuzuukiza Musa ne Eriya, abamanyibwa era nga Laakeeri, omutambuze omulungi, eyabadde akaaba era ng'akungubaga olw'abaana be, teyasobola kuggumizibwa. Okukungubaga kwe kufuuka essanyu nga abo abaana bazuukizibwa.

Era n'ayogera nange nti, Tosiba ebighambo by'obunnabbi bw'ekitabo kino; kubanga ekiseera kiri kumpi. Okubikkulirwa 22:10.

Musa ne Eriya baali bafudde mu nguudo za Sodomu ne Misiri, era nga bwe byali eri Kristo, abo 144,000 bandiyitibwa okuva e Misiri mu kiseera okukung'aanya lwe kwatandika mu Julaayi 2023.

## **Akaronero ak'omukaaga ak'ekkubo aka Mesiya ke okuyita okuva mu Misiri mu Julaayi w'omwaka gwa 2023**

Era n'abeerayo okutuusa Kerode lwe yafa; okutuukirizibwa ekigambo Mukama kye yayogera mu nnabbi nti, Nva mu Misiri nayita Omwana wange. Matayo 2:15.

### **Okuteebereza**

Isirayiri bwe yali omwana, ne mmwagala, ne mpita Omwana wange okuva mu Misiri. Oseyo 11:1.

Nga waliwo abafu mu luguudo lw'e Misiri, eddoozi erya ggulu erivudde mu ddungu liyita ekiwonvu kya Ezekyeri eky'amagumba agafu okudda mu bulamu. Eddoozi eryo lyatandika okuwulika mu July 2023.

Awo oluvannyuma lw'ennaku ssatu n'ekitundu, Omwoyo ogw'obulamu okuva eri Katonda ne gubayingiramu, ne bayimirira ku bigere byabwe; n'entiisa ennene n'egwa ku abo ababalabanga. Ne bawulira eddoozi eddene okuva mu ggulu libagamba nti, Mujje wano waggulu. Ne bambuka mu ggulu mu kire; n'abalabe baabwe ne babalaba. Okubikkulirwa

11:11, 12.

Katonda ayita Omwana we okuva e Misiri era n'ayita Musa okuva e Misiri, kubanga Musa nga Alefa ate Yesu nga Omega bakiikirira ebyo bye bayitamu ab'emitwalo kkumi n'ennya mu enkumi nnya, abo abayimba oluyimba lwa Musa n'oluyimba lw'Omwana gw'endiga. Olwo oluyimba lulimu n'okuyitibwa okuva e Misiri. Mu Ezeekyeri mulagibwa emitendera ebiri, egyalabirirwa mu mitendera ebiri mu kutondebwa kwa Adamu. Wasooka omubiri ne gutondebwa, ne waddirawo omukka gw'obulamu ne gufuyibwa mu mubiri, omubiri ne gubeera mulamu. Mu Kubikkulirwa essuula kkumi n'emu omutendera ogusooka kwe okuyingira kw'Omwoyo gwa Katonda mu abattiddwa, ne bayimirira ku bigere byabwe. Bwe bayimirira, babeera eggye lya Katonda. Ekireeta Omwoyo mu essuula kkumi n'emu kiikirirwa obunnabbi obusooka bwa Ezeekyeri. Eddoboosi ery'omu ddungu lye bubaka obw'obunnabbi obuwerekezedwamu Omwoyo Omutukuvu.

Ekitabo kya Matayo kirimu emitwe kkumi n'ebiri egy'Omega ku emitwe kkumi n'ebiri mu Olubereberye, era gireeta obujulizi bubiri obukiikirira endagaano n'abantu emitwalo kkumi na nnya n'enkumi nnya. Abo basajja n'abakazi bateekebwako akabonero ag'emirembe gyonna mu bugatte bw'obwakatonda n'obuntu bwabwe. Bafuuka akabonero eri abakozi b'essaawa ey'ekkumi n'emu.

Omulumu gw'Omwoyo Omutukuvu kwe okukangavvula ensi ku kyono, ku butuukirivu era n'okusala omusango. Ensi esobola kulabulwa mu ngeri emu yokka: bwe eraba abo abakkiriza amazima batukuziddwa mu mazima, nga bakolera ku misingi egya waggulu egy'obutukuvu, nga balaga mu ngeri eyawaggulu ennyo ennyiriri ey'okubawula pakati w'abakuuma ebiragiro bya Katonda n'abo ababisambirira wansi w'ebigere byabwe. Okutukuzibwa kw'Omwoyo kulaga obuwawule wakati w'abo abalina akabonero ka Katonda n'abo abakuuma olunaku lw'okuwummula olw'obulimba. Bw'ekigezo kinaatuuka, kijja kulabikika bulungi nti akabonero k'ensolo kye ki. Kye kukuuma olunaku lwa Sande. Abo, oluvannyuma okuwulira amazima, abakyalutwala olunaku luno ng'olutukuvu, balina ku bo akasayini k'omusajja w'ekibi, eyalwooza okukyusa ebiseera n'amateeka. Bible Training School, 1 Desemba 1903.

Akabonero k'abantu 144,000 bwe bayitibwa okugenda mu ggulu mu ssuula ey'ekkumi n'emu ey'Okubikkulirwa, basooka okuyitibwa okuva e Misiri, gye baattibwa. Eddoboosi okuva mu ddungu libayita okuva e Misiri, balyoke babe akabonero eri bakozi b'essaawa ey'ekkumi n'emu. Okuzuukira kwabwe mu 2024 kuweereddwamu ekifaananyi nga okuzaalibwa, era nga okuzuukuka, okusenziira ku kifaananyi ekiba kyogerwako. Mu ngeri ey'okuzalibwa, be abo abatuukiriza olugero lw'abawala kkumi abalongoofu, era mu ngeri eyo, okuzaalibwa kwabwe kuba okw'omuwala atannasemberwa musajja, era be kabonero.

## **Akabonero k'ekkubo aka Mesiya ak'omusanvu ke 2024**

Kale bino byonna byabaawo, okutuukirizibwe ebyo ebyayogerwa Mukama ng'oyita mu nnabbi nti: Laba, omuwala atalina musajja aliba n'olubuto, era anaazaala omwana w'obulenzi; era banaamutuuma erinnya lye Emanuweri, ekitegeeza nti Katonda ali naffe. Matayo 1:22, 23.

## **Okuteebereza**

Noolwekyo Mukama yennyini alibawa akabonero; laba, omuwala anaatwala olubuto, n'azaala omwana ow'obulenzi, era alimutuuma erinnya lye Immanuel. Isaaya 7:14.

Obubonero bwaliwo mu byafaayo bya Musa ne Kristo, nga bwe bwaliwo ne mu byafaayo by'Abamillerite. Mu nnaku ez'oluvannyuma, Abadiventisi ba Lawodikiya bajja okunoonya obubonero, era obubonero bwabwe bwokka bwe bubonero bwa Yona. Waliwo n'obubonero eri abo abazuukizibwa mu 2024. Obubonero bwabwe bwe "emirundi musanvu" mu Eby'Abaleevi 26.

Era kino kinaabeera akabonero eri ggwe: mulirya mu mwaka guno ebikula byokka, era mu mwaka ogw'okubiri ebiva mu ebyo; ate mu mwaka ogw'okusatu munaasimba, munaakungula, munaasimba emizabbibu, era mulirya ebibala byagyo. Era abasigalawo abawonye mu nnyumba ya Yuda banaaddamu okussa emmizi wansi, era banaabala ebibala waggulu. Kubanga okuva e Yerusaalemi waakava abasigalawo, n'abo abawonye okuva ku Lusozi Sayuuni; obunyikivu bwa Mukama w'eggye bunaakola kino. 2 Bassekabaka 19:29-31.

Era bwe munaagamba nti, Tulyenki mu mwaka ogw'omusanvu? laba, tetulisiga, so tetulikungaanya ebibala byaffe: olwo ndiragira omukisa gwange ku mmwe mu mwaka ogw'omukaaga, era gunaaleetawo ebibala eby'emyaka esatu. Era munaasiga mu mwaka ogw'omunaana, era mulyenga ku bibala eby'edda okutuusa ku mwaka ogw'omwenda; okutuusa nga ebibala by'ettaka bituuse mulyenga ku byaterekebwa eby'edda. Leviticus 25:20-22.

Abo abawonye, nabo balagibwa ng'abasuuliddwa ku ludda mu Isirayiri, era baasuulibwa bannabwe ababakyawa. Bannabwe baabasuula, kubanga babakyawa olw'okuba tebaasobola kukiwakanya amazima ga Ssabiiti agalagazibwa mu "emirundi musanvu" gya Musa.

Mukama azimba Yerusaalemi: akuŋŋaanya wamu abaagobebwa b'e Isirayiri. Zabbuli 147:2.

Omukama yatandika okuŋŋaanya abalisigalawo mu Julaayi 2023, era abalisigalawo be "abagobeddwa" ba Isirayiri. Mu Julaayi 2023, yateeka omukono gwe omulundi ogw'okubiri okuŋŋaanya abagobeddwa be. Mu 1849 yateeka omukono gwe omulundi ogw'okubiri, ekikolwa ekyo kyali kikulembera ettangaala lya omega erikwata ku "emirundi musanvu gya Musa" mu 1856. Ettangaala lya alpha lyayimiririrwa okuzuula okwasooka okw'obunnabbi kwa Miller - "emirundi musanvu gya Musa".

Era ku lunaku olwo walibaawo omuzi gwa Yese, oguliyimirira ng'ekibendera eky'abantu; amawanga galigunoonya, era okuwummula kwe kuliba kwa kitiibwa. Era kijja okuba nti ku lunaku olwo Mukama aliddayo okunyonyola omukono gwe omulundi ogw'okubiri okununula abasigaddewo mu bantu be okuva e Asuliya, n'e Misiri, ne e Pathrosi, ne e Kuusi, ne e Elamu, ne e Sinayiri, ne e Hamasi, ne okuva ku bizinga eby'ennyanja. Era aliyimusa ekibendera eri amawanga, era anaakuŋŋaanya abasuulibwa b'e Isirayiri, n'akuŋŋaanya wamu abasaasaanyizibwa ba Yuda okuva mu njuyi ennya z'ensi. Isaaya 11:10-12.

Bwe banaabanga abasuuliddwa bweru basisiddwa waggulu ng'akabonero, olwo bo banaakuŋŋaanya abakozi b'essaawa ey'ekkumi n'emu, "abasobola okulabulwa bokka nga balaba" "enjawulo wakati w'abo abalina akasiba ka Katonda, n'abo abakwatanga olunaku lw'okuwummula olw'obulimba." Kabonero k'abakozi b'essaawa ey'ekkumi n'emu kye abasuuliddwa bweru, ate

kabonero ka abasuuliddwa bweru kye ekyama ky'okulya "omu mwaka guno ebikula byokka, ne mu mwaka ogw'okubiri ebiva mu bimu; ate mu mwaka ogw'okusatu musige, muvunje, musimba emizabbibu, mulyemu ebibala byagyo."

Ekyama ky'ekitundu kino kwe kuba nti kiyimirira "emirundi musanvu" egy'omu Levitika essuula 25 n'eya 26. Ssabiiti y'ettaka nga liwummula kye kitundu ky'endagaano ekiraga omukisa oba omuvumo oguva mu kukuuma oba mu kugaana okuwummula kw'omwaka ogw'omusanvu ogw'ettaka erisuubiziddwa. Akabonero ka 144,000 ke kitundu ku byasuubizo bisatu by'endagaano, ekiyimirwamu Ssabiiti ey'ettaka ey'omwaka ogw'omusanvu. Amazima ag'omusingi ag'"emirundi musanvu" galaga omu ku bitundu bisatu by'endagaano ebisuubiza omutima omuggya n'amagezi agaggya, n'omubiri omuggya era n'ettaka ery'okubeeramu.

Ssabiiti ey'olunaku olw'omusanvu kye kabonero wakati wa Katonda n'abantu be, naye Ssabiiti eyo ey'olunaku olw'omusanvu era kiyimirira obuvunaanyizibwa bw'endagaano obwaawa Isirayiri ey'edda. Baalondebwa okubeera abakuumi n'abatereka Ebiragi Ekkumi. Omukyala White ategyeza bulungi nti Isirayiri ey'emirembe gino mu mwaka gwa 1844, nga mu nkola emu n'Isirayiri ey'edda, baafuulibwa abatereka si Ebiragi Ekkumi byokka, naye n'Ekigambo kya Katonda eky'obunnabbi.

Katonda ayise Ekkanisa ye mu nnaku zino, nga bwe yayita Isirayiri ey'edda, okuyimirira ng'ekitangaala mu nsi. Ng'akozesezza ekisala eky'amaanyi eky'amazima—obubaka bw'omumalayika w'olubereberye, ow'okubiri n'ow'okusatu—abayawudde okuva mu makanisa ne mu nsi, okubaletera okusemberera awatukuvu gy'ali. Abafuuse abakuumi b'amateeka ge era abateekako obuvunaanyizibwa bw'amazima amanene g'obunnabbi ag'ekiseera kino. Ng'ebyawandiikibwa ebitekuvu ebiweebwa Isirayiri ey'edda, bino bye buvunaanyizibwa obutekuvu obyetaaga okutegezebwa eri ensi. Abamalayika abasatu ab'Okubikkulirwa 14 bayimirira abantu abakkiriza omusana gw'obubaka bwa Katonda era ne bagenda ng'ababaka be okulangirira okulabula mu bwanvu ne mu bugazi bw'ensi. Obujulirwa, Voliyumu 5, 455.

Kabonero ka Ssabiiti y'olunaku olw'omusanvu kayimirira ebiragi ekkumi, ate Ssabiiti y'omwaka ogw'omusanvu eyimirira amateeka g'obunnabbi. Abadiventisti b'Olunaku olw'Omusanvu ab'e Laodikeya bajja kufuna ensanyi ennyo bwe banaabuuka okuva mu kyombo ne batandika okusinza enjuba, naye ekiragi kya Ssabiiti kye baasooka okugaana kye "emirundi musanvu" gya Musa.

Okufuna ensi eyasuubizibwa, abantu ba Katonda balina okutegeera era okukuuma si Ssabiiti y'olunaku olw'omusanvu yokka, naye ne Ssabiiti y'omwaka ogw'omusanvu. Obwadiventisiti bwa Lawodikiya tebusobola kugaana amazima gano g'ebyawandiikibwa, newaakubadde nga babikka amazima gano n'ebulimba. Kino kye nsibuko y'obukyayi bwabwe, ekibaletera okubasuula ebweru abo abajja okuba ekibendera.

Abaasinga ab'omu maka ga kitaange baali bakkiriza ddala mu Kudde kwa Kristo, era olw'okuwa obujulizi eri enjigiriza eno ey'ekitiibwa ffe musanvu olumu twagobebwa mu Kkanisa ya Abametodisiti. Mu kiseera ekyo ebigambo by'omunnabbi byali bya muwendo

ennyo eri ffe: 'Bannammwe abaabakyaaye, era abaabagoba mmwe olw'erinnya lyange, baagamba nti, Mukama atenderezebwe; naye alirabikira mu ssanyu lyammwe, era bo balikwatibwa ensonyi.' Isaaya 66:5.

Okuva mu kiseera kino okutuuka mu Desemba 1844, essanyu lyange, ebigezo byange, n'okusuulibwaamu essuubi kwange byali nga ebyo eby'ab'emikwano gyange ab'Adiventisi ab'omwagalwa ennyo abaali kumpi nange. Mu kiseera kino nalambula omu ku bannyina baffe ab'Adiventisi, era ku makya twavuunama nga tuwetoolodde ekyoto ky'amaka. Tekyali kisanyusa nnyo, era twali batano bokka abaliwo, bonna bakazi. Nga nsaba, amaanyi ga Katonda ne gankwata mu ngeri gye nataba nziguwuliddeko. Ne mbikkirirwa mu ekyolesebwa eky'ekitiibwa kya Katonda, nga neeyongera okwambuka waggulu okuva ku nsi, era ne nnalagibwa ebimu ku lugendo lw'abantu b'Adiventisi okugenda mu Kibuga Ekitukuvu, nga bwe kibunyumiziddwa wansi. Early Writings, 13.

Olubonekerwa olusooka lwa Ellen White lwaweebwa nga bakazi bataano (abayimirira abawala ab'amagezi bataano) baali bakunjaanye wamu, oluvannyuma lw'okusuulibwa ebweru ab'oluganda lwaabwe ababakyaawa. Baabakyaawira olw'enjigiriza ey'Okudda kwa Yesu omulundi ogw'okubiri, bwe batyo ne bafaananyiriza abasuulibwa ebweru mu biseera eby'enkomerero.

Nalaba ekkanaisa ey'omu linnya lyokka n'Ab'Adiventisi ab'omu linnya lyokka, nga Yuda, bandituwaayo eri Abakatoliki okufuna obukwakkulizo bwabwe okujja okulwaana n'amazima. Abatukuvu mu kiseera ekyo bajja kuba bantu abatamanyiddwa nnyo, abamanyibwa katono eri Abakatoliki; naye amakkanisa n'Ab'Adiventisi ab'omu linnya lyokka abamanyi okukkiriza kwaffe n'enkola zaffe (kubanga batukyawa lwa Ssabbiiti, kubanga tebaasobola kugikakkanya) bajja kuwaayo abatukuvu ne babalumiriza eri Abakatoliki ng'abo abatagondera enteekateeka z'abantu; kigamba nti, bakwata Ssabbiiti era batagondera Sande.

Awo Abakatoliki balagira Abaprotestanti bagende mu maaso, era bawaaayo ekiragiyo nti bonna abatalikuuma olunaku olwasooka olw'wiiki, mu kifo ky'olunaku olw'omusanvu, banattibwe. Era Abakatoliki, abali mu bungi ennyo, bajja kuyimirira ku ludda lw'Abaprotestanti. Abakatoliki bajja okuwa obuyinza bwabwe ekifaananyi ky'ensolo. Era Abaprotestanti bajja okukola nga maama waabwe bwe yakola edda, okuzikiriza abatukuvu. Naye nga ekiragiyo kyabwe tekannavaamu bibala, abatukuvu bajjakununulibwa n'eddoboozi lya Katonda. Spalding ne Magan, 1, 2.

Abadiventisi "ab'omu linnya lyokka" (kitegeeza mu linnya lyokka), "nga Yuda, bandituwaddeyo eri Abakatoliki." Baakikola bwe batyo kubanga "baakyawa" abasuulibwa ebweru "olw'Essabbiiti." Abadiventisi ab'omu linnya lyokka boogera nti bakwata Essabbiiti y'Olunaku olw'Omusanvu, kale si Essabbiiti eyo eyogerwako wano. Bakyawa abasuulibwa ebweru, kubanga bamanyi nti tebayinza kuwakanira ddala amazima ag'ensibuko ag'emirundi musanvu gya Musa, era ke kutegeera okw'akatandika (alpha) kwa Eriya mu muntu ayeeyitibwa William Miller.

"Katonda tatuwa bubaka bupya. Tusaanidde okulangirira obubaka obwatufulumya okuva mu amakanisa amalala mu 1843 ne 1844." Review and Herald, Janwali 19, 1905.

Obubaka bwonna obwategezebwa okuva mu 1840 okutuuka mu 1844 buteekwa okulangirirwa n'amaanyi kaakano, kubanga waliwo abantu bangi abafiriddwa ekkubo. Obubaka buno buteekwa okugenda mu makanisa gonna. Manuscript Releases, Voliyumu 21, 437.

"Amazima ge twafuna mu 1841, '42, '43 ne '44 kati galina okwekenneenyebwa era n'okulangirirwa." Manuscript Releases, voliyumu 15, 371.

Okulabula kuzze: Tewali kya kukkirizibwa kuyingira ekinaatabangula omusingi gw'okukkiriza gwe tubadde tuzimbirako okuva lwe obubaka bwajja mu 1842, 1843, ne 1844. Nali mu bubaka buno, era okuva olwo mbadde nnyimiridde mu maaso g'ensi, ng'omwesigwa ku kitangaala Katonda kye y'atuwadde. Tetuteekateeka kuggyawo ebigere byaffe ku pulatifoomu mwe byateekebwa nga buli lunaku twanoonyanga Mukama mu kusaba okunywevu, nga tunoonyanga ekitangaala. Olowooza nti nandyinza okusuula ekitangaala Katonda kye yampa? Kiteekwa okuba ng'Ejjiinja ery'emyaka gyonna. Kibadde kinnondera ekkubo okuva lwe Katonda yampa. Review and Herald, Epreli 14, 1903.

Yuda si kabonero ka Senedirini ekisangiddwaamu Abasadusayo n'Abafalisaayo; Yuda yali omu ku bayigirizwa ekkumi n'ababiri. Yali omu ku abo abaatwalibwa ng'omugole w'Endagaano, Kristo gwe yali agenda okuwasa ku Pentekosite. Olukwe ku baasuulibwa ebweru luva eri Yuda, ekkansa ya Abadiventisti Abasaba Olunaku Olw'omusanvu ey'e Lawodikiya. Bakiikirirwa n'obubonero bungi, gamba nga Abaleevi abagaanibwa Omubaka w'Endagaano mu Malaki essatu. Abaleevi bawulwamu mu kusunsulibwa okwo, era omuwendo gwabwe gwa 25, oba ab'eesigwa oba abatali beesigwa. Abaleevi basunsulibwa nga tebannayimusibwa ng'ekiweebwayo, nga bwe kyali mu myaka egy'edda.

Era alituula ng'omuyunguzi era omutukuzi w'effeeza: era alitukuza batabani ba Leevi, n'abayungula ng'azaabu n'effeeza, balyewaayo eri Mukama ekiweebwayo mu butuukirivu. Olwo ekiweebwayo kya Yuda ne Yerusalemi kijja okusiimibwa eri Mukama, ng'ennaku ez'edda, era ng'emyaka egyayita. Malaki 3:3, 4.

Abaleevi be ekiweebwayo, kubanga balabisa bulungi ddala enkula y'obuntu ya Kristo, oyo ali ekiweebwayo ekikulu. Abaleevi abo amakumi abiri mu ttaano bwe bayimusibwa ng'ekiweebwayo, Abaleevi ab'obulimba amakumi abiri mu ttaano basinza enjuba mu Ezeekyeri 8.

Yuda tayimirira Muleevi omubi bwokka, naye era kabona omubi eyategekebwa okumala emyaka amakumi asatu, nga bwe kiragibwa mu nsimbi eza ffeeza amakumi asatu ez'a Yuda.

Awo Yuda, eyali amuwaddeyo, bwe yalaba nga bamusalidde omusango, n'anyerera, n'azizzaayo ensimbi eza ffeeza amakumi asatu eri bakabona abakulu n'abakadde, ng'agamba nti, Nnyonoonye kubanga nawaayo omusaayi ogutalina musango. Nabo ne bagamba nti, Kituvaako ki ekyo? Kyo okirabirenga ggwe. N'asuula ensimbi eza ffeeza mu yeekaalu, n'avaayo, n'agenda n'ayetuga. Matayo 27:3-5.

Ebitundu bya ffeeza amakumi asatu Yuda bye yasuala, biraga Omubaka w'Endagaano ng'asuula (ng'atukuza) obutaliimu (effeeza ey'obulimba) mu Malaki essatu. Obusaserdooti obubi bwakikirirwa mu bujeemu bwa Kola, Dataani ne Abiraamu, ne mu bajeemu ba 1888.

Obusaserdooti obubi bumirirwa nga Amerika, ekisolo eky'ensi, bwe kiggulawo akamwa kaakyo. Olwo omuliro guzikiriza abagoberera baabwe, mu kufukirirwa okujjuvu kw'emvula ey'oluvannyuma, ekitandikira ku tteeka lya Ssande.

Okuzaalibwa okw'omuwala atalina musajja, nga kabonero mu nnaku za Kristo, kuyimirira akabonero k'abawala ab'amagezi mu nnaku ez'enkomerero. Mu kiseera ekyo Sanedulini, Ekkanisa y'Abadiventisiti ab'Olunaku olw'omusanvu eya Lawodikiya, ejja kunoonya akabonero, naye terisobola kulaba kabonero kamu kokka akaweebwa Lawodikiya. Akabonero k'ekibiina ekinene ennyo, abakozi b'essaawa ey'ekkuumi n'emu, kwe kulaba abasajja n'abakazi nga bakuuma Ssabbiiti y'olunaku olw'omusanvu mu kiseera eky'okukemebwa kw'etteeka ly'Olw' Sande. Akabonero k'abasigalawo mu mpaka zaabwe ne bantu b'Endagaano eyasooka ke Ssabbiiti ey'omwaka ogw'omusanvu, nga kiyimirira emisingi gy'eddiini y'Abadiventisiti, nga kimanyiddwa nti ye nsanda ey'omu makkati ku mmeeza entukuvu zombi eza Habakkuku. Akabonero akaweebwa Abadiventisiti ba Lawodikiya ke kabonero ka Yona, akaayogerwako mu kwogeragana wakati wa Kristo ne Peetero.

Awo Yesu bwe yatuuka mu bitundu bya Kayisaliya wa Firipo, n'abuza abayigirizwa be ng'agamba nti, Abantu bagamba ani nti nze Mwana w'omuntu? Ne bamuddamu nti, Abamu bagamba nti oli Yokaana Omubatiza; abalala, Eriya; n'abalala, Yeremiya, oba omu ku bannabbi. N'abagamba nti, Naye mmwe mugamba ani nti nze ndi?

Era Simooni Peetero n'addamu n'agamba, Ggwe Kristo, Omwana wa Katonda omulamu. Era Yesu n'addamu n'amugamba, W'olubeerera omukisa, Simooni Baayona; kubanga omubiri n'omusaayi tebyakubikkuliridde, naye Kitange ali mu ggulu. Era nze nkugamba nate nti ggwe Peetero, era ku lwazi luno ndizimba Ekkanisa yange; n'enzigi z'Emagombe tezijiwangula. Era ndikukuwa ebisumuluzo by'Obwakabaka obw'eggulu; era kyonna ky'onasiba ku nsi kinaasibwa mu ggulu; ne kyonna ky'onasumulula ku nsi kinaasumululwa mu ggulu.

Awo n'akuutira abayigirizwa be baleme okubuulira muntu n'omu nti ye Yesu Kristo. Matayo 16:13-20.

Akabonero aka Sanhedrin, era n'olwekyo n'aka Adventism, ke kabonero ka Jonah. Simon Barjona aleeteddwamu mu kitundu kino ky'ebyawandiiko ng'ekifaananyi ky'omuntu ow'endagaano, kubanga erinnya lye ligenda okukyusibwa. Erinnya lya Abram lyakyusibwa ku ndagaano. Erinnya lya Saul lyakyusibwa ne lifuuka Paul. Erinnya lya Jacob lyakyusibwa ne lifuuka Israel. Abo bajulirwa basatu balaga nti, bwe likyusibwa erinnya ly'omuntu ow'omu Bayibuli, abeera akiikirira omuntu ow'endagaano, era n'olwekyo afaananyiriza abantu b'endagaano ab'enkomerero, aba 144,000. Abo bajulirwa basatu era balaga nti erinnya ly'omuntu ow'endagaano likiikirira ekifaananyi ky'obunnabbi ekikwatagana n'omuntu oyo erinnya lye lyakyusiddwa. Saul kitegeeza 'aloneddwa,' kubanga yaloneddwa okutwala Enjiri eri Ab'amawanga. Erinnya lye lyakyusibwa ne lifuuka Paul, kitegeeza 'mutono,' kubanga mu maaso ge yeerabanga nga mutono nnyo ku batume bonna, kubanga yali abonyaabonya Ekkanisa ya Katonda. Jacob, omuwamba ekifo, yakyusibwa mu linnya ne mu mbeera okufuuka muwangula, nga 'Israel' bwe kitegeeza. Erinnya lya Peter lyaali Simon, kitegeeza 'awulira'; era Barjona, kitegeeza 'mwana wa Jonah'.

Petro akiimira olulyo olusembayo lwa Yona, kubanga ye mutabani wa Yona. Yona kitegeeza “ejiba,” era Simooni ye oyo eyawulira obubaka bw’ejiba, era Simooni Barayona yali awulidde obubaka bw’okusiigibwa amafuta kwa Yesu, bwe yabatizibwa n’afuuka Yesu Kristo, era Omwoyo Omutukuvu n’akka gye yali ng’ejiba. Obubaka bwa Yona bwali obubaka bw’ejiba obwalaga okusiigibwa amafuta kwa Yesu n’amaanyi mu kubatizibwa kwe. Obubaka bwa Yona bwafaananyizibwa nga Yona amala ennaku ssatu mu lubuto lw’ekisolo ekinene. Ezo nnaku ssatu ze nnaku ssatu okuva ku Paska okutuuka ku Mbaga y’Ebibala Ebyasooka, ezifaananyizibwa mu kubatizibwa kwa Kristo ne mu kiseera Yona kye yamala mu lubuto lw’ekisolo ekinene.

Akaborero ka Yona ke kabonero k’okusiigibwa amafuta kwa Kristo mu kubatizibwa kwe, ekifaananyiriza okuserengeta kw’omulayika ow’Okubikkulirwa 18 ku 9/11. 9/11 yatandika enkola y’ebigezo mu bitundu bisatu, ng’ekiragirwa mu nnaku ssatu za Yona. Ebitundu ebyo bisatu biragiddwa ne mu byafaayo by’Abamillerite. Ku Agusito 11, 1840 kwalaga ekigezo ky’omulayika asooka, ku Apuli 19, 1844 ekigezo ky’omulayika ow’okubiri, era ku Okitoba 22, 1844 ekigezo eky’okusatu. Ebitundu ebyo bisatu byimirira 9/11, Julaayi 18, 2020 n’etteeka lya Sande.

Ku tteeka lya Ssande, Yona asesezibwa okuva mu kamwa k’ekisolo eky’omu nnyanja, we kennyini Kristo gy’aseseza Lawodikiya okuva mu kamwa ke, era we kennyini endogoyi ya Balaamu eggulawo akamwa n’eyogera, era we kennyini kitaawe wa Yokaana Omubatizi, Zekaliya, ayogera, era ne we Amerika eyogera nga musota. Awo Yona n’awa ensi okulabula okw’enkomerero ng’akaborero k’abo abazuukiridde awamu ne Musa ne Eriya mu 2024. Abo baafa mu nguudo za Sodomu ne Misiri, era oluvannyuma ne bazuukizibwa nga eggye ery’amaanyi lya Ezeekyeri. Mu kuzuukira kwabwe bafuuka akaborero ka Yona, kubanga ye akiikirira abo abaafa era ne bazuukizibwa okuva obubaka bwa nkomerero e Niineve. Yona mu lubuto lw’ekisolo ekinene eky’omu nnyanja, Danyeri mu muggya gw’empologoma, Yokaana mu ntamu y’amafuta agali okutokota, bakiikirira abantu 144,000 abaabaddeko okufa n’okuzuukira okw’ekifananyi. Okufukibwako amafuta ku 9/11 okutuuka ku kuzuukira kw’eggye ery’amaanyi lya Ezeekyeri kikiikirira obatizo bwa Kristo okutuuka ku kuzuukira kwe.

Abafalisaayo n’Abasaddukaayo nabo ne bajja, ne bamukema nga bamusaba abalaga akaborero okuva mu ggulu. N’abaddamu n’abagamba, “Bwe buba akawungeezi, mugamba nti, ‘Obudde buliba bulungi; kubanga eggulu limyufu.’ Era enkya, mugamba nti, ‘Leero obudde buliba bubi; kubanga eggulu limyufu era likuukuta.’ Mmwe ab’obufere, musobola okumanya endabika y’eggulu; naye temusobola kutegeera obubonero bw’ebiseera? Ekika eky’obubi era eky’obwenzi ky’anoonya akaborero; naye tekiriweebwa kabonero konna wabula akaborero ka nnabbi Yona.” N’abaleka, n’agenda. Matayo 16:1-4.

Eky’amagero ekisinga obukulu kyali okuzuukira kwa Lazaro.

Mu kulwawo okujja eri Lazaro, Kristo yalina ekigendererwa eky’okusaasira eri abo abataamumwaniriza. Yalwawo, era okuyitira mu kuzuukiza Lazaro okuva mu bafu yandibadde awa abantu be abakakanyavu abatakkiriza obujulizi obulala nti ddala ye ‘okuzuukira n’obulamu.’ Teyali mwetegefu kuvaamu essubi lyonna ku bantu, endiga ez’ennyumba ya Isirayiri, abaavu era ezitambulatambula. Omutima gwe gwali gumenyeka olw’obutenenya kwabwe. Mu kisa kye yasalawo okubawa obujulizi obulala obumu nti ye Omuzzaawo, ali

yekka asobola okuleeta mu musana obulamu n'obutaffa. Kino kyandibadde obujulizi abakabona tebasobola kukyusa mu makulu gaako. Kino kye kyavaako okulwawo kwe mu kugenda e Besaniya. Eky'amagero ekisingira ddala obukulu, okuzuukiza Lazaro, kyali kigenda okussaako omukono gwa Katonda ku mulimu gwe ne ku kutegeeza kwe ku bwa Katonda. *The Desire of Ages*, 528, 529.

Kristo yalinda nga tannazuukiza Lazaro, era Lazaro te yali ky'amagero ekisinga obukulu kyokka; yali era ne "akabonero ak'okukakasa" ku mulimu gwa Katonda. Mu kyawandiikibwa ekyo, akabonero ka Yona ke kamu kwe kabonero akawereddwayo eri omulembe ogw'obwenzi n'obubi. Kikulu okulaba nti ekiseera eky'okukola omutendera gw'okukakasa ky'erambulukiddwa bulungi ennyo. Mu kyawandiikibwa kye tufaako aw'eri erinnya lya Peetero we lyakyusibwa, kitutegeeza nti okuva olwo Yesu yatandika okubikkula nti alina okuttibwa, naye mu olunyiriri olusembayo Matayo yawandiika nti, "Awo n'alagira abayigirizwa be baleme kugamba muntu n'omu nti ye Yesu Kristo." Ate mu lunyiriri olugoberera n'ategeeza nti, "Okuva mu biro ebyo Yesu n'atandika okulaga abayigirizwa be ng'ateekwa okugenda e Yerusalemi, n'okubonaabona bingi okuva eri abakadde n'abakabona abakulu n'abawandiisi, n'okuttibwa, era n'okuzuukizibwa ku lunaku olw'okusatu."

Ekitundu kino kitandika nga Yesu abuuza abantu balowooza nti ye ani, era ne kibeerawo ekibuuzo ekyaddako mwe yabuuza abayigirizwa be gwe baalowooza nti ye.

Awo Yesu bwe yatuuka mu bitundu bya Kayisariya Firipi, n'abuuza abayigirizwa be, ng'agamba nti, "Abantu bagamba nti nze, Omwana w'omuntu, ndi ani?" Ne bagamba nti, "Abamu bagamba nti oli Yokaana Omubatiza; abalala, Eriya; n'abalala, Yeremiya, oba omu ku bannabbi." N'abagamba nti, "Naye mmwe mugamba nti nze ani?" Matayo 16:13-15.

Peetero bwe yaddamu, yategeeza nti Yesu ye Kristo era Mwana wa Katonda omulamu. Eki gambo "Kristo" kye kigambo ky'Oluayonaani ekitegeeza "Mesiya" mu Lwebbulaniya. Yesu yayimusa ekibuuzo nti ye ani, n'akuleetera abayigirizwa okumanya nti ye Mesiya, naye amangu ddala n'abalagira obutabuulira muntu n'omu. Okuva mu kiseera ekyo, yatandika okuyigiriza nti alituukiriza obubonero obulaga ekkubo amakumi abiri mu ssatu mu mitwe esatu egy'oluvannyuma egy'ekitabo kya Matayo, naye kyali kyetaagisa ddala nti amazima agakwata ku Kristo gaggulibwawo mu ngeri ey'ekitundu ku kitundu.

Tujja kweyongera ku bubonero buno obw'obwa-Mesiya mu kiwandiiko ekiddako.

## **Ekitangaala kya Alufa ky'Ommalayika ow'okusatu**

Mu nkomerero y'omwaka gwa 1846 twatandika okukuuma Ssabiiti eya Baibuli, era ne tugiririza ne tugirwanirira. Nnasooka okutegeezebwa ku Ssabiiti bwe nnali mu kukyalira e New Bedford, Massachusetts, ku ntandikwa y'omwaka gwegumu. Eyo ne mmanyagana ne Mukadde Joseph Bates, eyali atandikide ddala okukwata ku kukkiriza okw'Adiventi, era nga omukozi omujjuvu mu nsonga eyo. Mukadde B. yali akuuma Ssabiiti, era n'awagirira nnyo ku bukulu bwayo. Saategeera bukulu bwayo, era ne ndowooza nti Mukadde B. yali asobya olw'okwogerako nnyo ku kiragiro eky'okuna okusinga ebirala mwenda. Naye Mukama yampa okulabibwa kw'Ekitukuvu eky'omu ggulu. Yeekaalu ya Katonda yabikkulwawo mu ggulu, ne

ndayibwa Essanduuko ya Katonda nga ebikkiddwa ku Ntebe y'Okusaasira. Bamalayika babiri baayimiriddeyo, omu ku nkomerero buli emu ey'Essanduuko, ng'ebiwaawaatiro byabwe byasambaziddwa waggulu ku Ntebe y'Okusaasira, amaaso gaabwe nga galaze gy'eri. Malayika eyambanga nange yambulira nti bino byakiikiranga eggye lyonna ery'omu ggulu nga litunuulira n'okutya okwa kitiibwa amateeka agatukuvu agawandiikibwa n'omunwe gwa Katonda. Yesu yanyimusa ekisaanikira ky'Essanduuko, ne ndaba ebipande eby'amayinja mwe baawandiika Ebiragiro Kkumi. Nnawuniikirira bwe nnalaba kiragiro eky'okuna nga kiri wakati ddala mu Ebiragiro Kkumi, nga gyezinga omukufu gw'ekitangaala ekirungi ekitonnyezezza. Malayika n'agamba nti: 'Lye limu mu kkumi eryokka erirambulula Katonda omulamu eyatonda eggulu n'ensi n'ebintu byonna ebibirimu. Bwe baateekawo emisingi gy'ensi, awo ne misingi gya Ssabbiiti ne giteekebwawo.' Obujulizi, Voliyumu 1, omuko 75.

### **Ekitangaala kya Omega ky'omalayika ow'okusatu**

Abo abegatta ne Katonda batambulira mu musana gw'Enjuba ey'Obutuukirivu. Tebatyoboola Omununzi waabwe nga bayonona ekkubo lyabwe mu maaso ga Katonda. Omusana ogwa eggulu gubamulikira. Nga basemberera okuggalawo kw'ebyafaayo by'ensi eno, obumanyi bwabwe ku Kristo, n'obw'obunnabbi obumukwatako, buyongera nnyo. Bali n'omuwendo ogutaliko kigera mu maaso ga Katonda; kubanga bali mu bumwe ne Mwana we. Eri bo, Ekigambo kya Katonda kirimu obulungi n'okweyagaza okusinga byonna. Balaba obukulu bwakyo. Amazima gababikkulirwa. Enyigiriza ey'okujja mu mubiri erabika ng'erimu okwaka okutondeere. Balaba nti Ebyawandiikibwa Ebitukuvu bye ensumuluzo eguggula ebyama byonna era ne bimalawo obuzibu bwonna. Abo abagenze bagaana okuwaniriza omusana era ne batambulira mu musana tebalisobola kumanya ekyama ky'obutukuvu, naye abo abatazeeyiya okwetikka omusaalaba ne bagoberera Yesu, baliraba omusana mu musana gwa Katonda. The Southern Watchman, Epreeri 4, 1905.